

EL FEIXISME ES LA BARBARIE I EL CRIM

Barcelona víctima d'un doble bombardeig aeri

Els morts són ja més de 150

FOU ABATUT UN DELS APARELLS AGRESSORS

La nota que el Ministeri de Defensa Nacional publicà el dia 28 explicant la seva actitud respecte el bombardeig de ciutats situades a la rereguarda lliure, i notificant la seva resolució de no realitzar agressions d'aquest gènere si l'enemic en desistia, ha tingut una resposta verba de caràcter desdenyós, seguida d'una altra, molt saginada.

La primera anà a càrrec de Radio Salamanca, diàriament utilitzada pel comandament feixista per a divulgar versions arranjades, aixecar l'ànim de la rereguarda i transmetre, en clau consigna, a la xarxa d'agitadors i espies estesa pel nostre camp. En la seva emissió del dia 28, Radio Salamanca qualifica l'esmentada nota de bombarda de baixa gosada, diu que seria una veu infidel i no espanyola la que s'atrevia a demanar la cessació dels esmentats bombardeigs i, afirmant el propòsit de persistir-hi, acaba amb aquesta declaració: «Espanya no està en les ofenses, ni en les ciutats, està en les idees i en el número de Franco. En la guerra estem. Adelante hasta por encima de nuestros muertos».

Darrera d'aquestes paraules desafiantes i xarones, han vingut els fets dolorosos d'un doble bombardeig, efectuat durant el matí d'ahir sobre Barcelona. La primera de les seves fases es desenvolupà minuts després de les nou, hora en què els aparells, dividits en dues patrulles, propicià a les onze i vint minuts, nou avions de la mateixa procedència, en tres patrulles i a una alçada superior, repetiren l'agressió, també damunt llocs de la ciutat molt densament poblats, i ensorraren, com els de la incursió anterior, alguns habitatges.

Les xifres de víctimes —que no es poden considerar definitives— computades fins a les deu de la nit, són: morts, 153, entre els quals hi ha 47 infants; i ferits, 63 homes i 45 dones.

Durant la segona agressió, el foc de l'artilleria antiaèria aconseguí abatre un dels aparells de la primera patrulla, el qual caigué al mar, a dotze milles de la costa. A més, fou observat que un altre, en emprendre el retorn, perdí velocitat i alçada, senyal evident d'haver estat aconseguit pels trets, i hom suposa que no pogué arribar a la seva base.

El President de Catalunya i el conseller Sbert visiten els llocs sinistrats

El President de la Generalitat, senyor Lluís Companys, es dirigí als llocs sinistrats pel criminal bombardeig feixista contra la nostra ciutat, recorregut-los a peu, atenent les víctimes i expressant paraules de consol a llurs familiars.

Acompanyaven el President de Catalunya el seu secretari, senyor Piquet; l'oficial de la Secretaria, senyor Damià, i el capità dels Mossos d'Esquadra, senyor Hervás.

Després el senyor Companys es reintegrà al seu despatx oficial de la Presidència, des d'on cursà les ordres necessàries per a la millor organització de l'assistència a les víctimes d'aquest nou crim de l'aviació fascista.

Així mateix recorregué els llocs afectats pel bombardeig el conseller de Governació i Assistència Social, senyor Sbert.

El Japó no respecta els tractats navals

Londres, 31. — Segueixen les converses entre la Gran Bretanya, els Estats Units i França, respecte l'adopció eventual de la clausula de salvaguarda del Tractat naval de Londres del 1936, en el cas que hom considerés que el Japó es proposa construir vaixells que ultrapassin el límit fixat per aquell Tractat, o sigui 36.000 tones.

En referir-se a aquest assumpte, el «Sunday Times» assegura que els esmentats països porten a terme per l'embaixador de la Gran Bretanya a Tòquio, no han permès d'obtenir cap seguretat del Govern nipó a aquest respecte.

Les consultes actuals s'estendran després probablement a Alemanya i a l'U. R. S. S., les quals s'adheriran per mitjà d'acords bilaterals al Tractat del 1936.

Contesta japonesa sobre l'incident Allison

Tòquio, 31. — El portaveu del Ministeri de Negocis estrangers ha declarat a la Premsa que la «navia contestat» la nota de protesta de l'embaixador dels Estats Units senyor Grew, contra l'agressió de què fou víctima el senyor Allison, secretari de l'ambaixada americana a Nanquín. En la contestació s'illuminava per Borzouchi —s'explica—, l'error que seguin quines siguin les circumstàncies en les quals Allison fou agredit pels soldats japonesos, el major Hongo fou encarregat de proporcionar excuses a Allison, el qual les acceptà.

Segon, donada la gravetat de l'incident, el Govern japonès assegurà que quan s'hagi acabat la seva enquesta, que és portada a terme, seran preses mesures contra el culpable.

Tercer, tenint en compte la posició de divergències importants entre les versions d'ambdós països, el Govern japonès ha decidit preses mesures no podran esser preses fins després d'haver acabat l'enquesta.

El portaveu ha refusat revelar el nom i qualitat del comandant en nom del qual el major Hongo presentà excuses.

Entrevista entre els Presidents de Catalunya i Euzcadi

Anir a la tarda el senyor Companys a veure al seu delegat de la residència el president del Govern d'Euzcadi, senyor Aguirre, el conseller de Governació i Assistència Social, senyor Sbert i el comissari de Propaganda de la Generalitat, senyor Jaume Miravides.

ESPANYA: tema de la sessió que demà celebrarà el Parlament britànic

Londres, 31. — La reobertura del Parlament, demà, delatà entreveure una sessió particularment carregada.

Es evident que en aquesta sessió es parlarà d'Espanya. L'opinió general és que la situació apareix menys perillosa, però en canvi s'ha agreujat el problema de l'Extrem Orient. L'opinió de la majoria dels parlaments és que, qualsevol que sigui la declaració que faci Eden, no podrà donar detalls optimistes.

El projecte de tractat comercial anglo-americà i l'informe de Van Zeeland seran igualment examinats; també l'actitud del Govern davant el problema palestí.

La situació de l'aviació serà examinada, puix que els cercles parlamentaris desitgen que es reorganitzi totalment l'aviació militar. Finalment seran objecte de debat els problemes del rearmament, els mitjans financers per al nou programa de defensa, la qüestió del reclutament, les mesures contra els raids aeris, el projecte sobre nacionalització de les mines de carbó, etc.

Interessants manifestacions d'un oficial evadit del camp feixista

L'ELEMENT MILITAR REBEL RECONeix QUE L'OPERACIÓ DE TEROL HA ESTAT MAGNIFICA

En torrentada impetuosa van arribant a l'Espanya litoral els homes que formaven en l'Exèrcit republicà del Nord i que han salvat la vida de la venjança feixista. Arriben per França, pels diferents fronts, per tots els llocs. A hores d'ara i a part dels evacuats de Bilbao, Santander i Gijón per procediments normals —via marítima— sumen ja alguns milers els qui conscients del seu deure i amb fe inalterable, a prova de contrarietat, han aconseguit burlar la vigilància feixista i estan amagant-se per a seguir defensant la República. Hi ha hagut oficial en una divisió regular del nostre Exèrcit que es conjuraren i ja quatre estan al nostre costat, un dels quals, després d'haver passat un mes al camp de concentració de Miranda d'Ebre, explica el que segueix:

—Hi acostuma a haver tre mil homes al camp de concentració de Miranda. Són detinguts de pas. Estan barrejats païsans i militars, aquesta última presència del Nord. El menjar no és dolent, però el tracte, inhumà. Jo he dormit dotze dies a terra. Tots els matins, a les sis, s'hissa la bandera feixista en el camp. Els reclusos formen en la solenne operació. Si algú es mou de la fila, el castig és immediat: sis hores a peu dret i sense roba davant la bandera, en aquell clima gelat de Miranda, idèntic al de Burgos, i així en ple desembre. Si la falta és més greu, la pal·lissa terrible que finalitza quan sagna per tot

el cos. A un minyó d'un batalló osee per haver escrit una carta a un familiar, en la qual realment la seva fe en el triomf del poble, el tingueren vint-i-quatre hores davant la bandera. L'oficial cap del camp li digué i ens digué, després d'un parlament que durà una hora: «No t'engedo dos trets perquè veieu que som més humans que els roigs».

Tots els camps de concentració els tenen situats al costat de les carcers dels feixistes per a tractar d'evitar els bombardeigs dels avions republicans contra aquests nuclis i de comunicació. Així passa a Miranda. Cada quinze dies surten dels camps de concentració batallons de soldats homes per a treballar a la rereguarda. No els porten ja cap front perquè n'enviaren dos al d'Aragó i es passaren íntegrament, en aquest hivern va, preferentment, a recollir l'oli a Andalusia.

Jo he vist exercit regular italià. Divisions completes. Els alemanys segueixen en les especialitats: transmissions, artilleria pesada i aviació italiana, adhue l'artilleria l'aviació lleugera. A Briviesca he vist una desfilada de tropes del Duce que durà vint minuts.

Això de Terol és ha desmoralitzat molt. Per Miranda vaig veure passar en una sola nit, quan paraven la contraofensiva, divuit trens. Aquest material venia de Pamplona, del Nord; tal vegada el que tinguessin preparat a la frontera francesa.

A Vitoria tot està al servei dels italians. El Casino i el Cercle són menjadors d'oficials republicans i llians. Per cert que la presa de Vitoria està encara plena de soldats d'aquesta nacionalitat, uns autòctons, que es negaren a anar al front quan succeí al·lo de Guadalupe. Ara els nous efectius són tropes completament regulars.

San Sebastián és una ciutat de luxe i es calcula que la població forastera és un vuitant per cent, i que vegada a causa de la proximitat de la frontera. Però està sense organitzar i he tret la impressió que, més que amb nosaltres, estan s'acosta Franco.

EL TERROR AERI

La nota oficial del ministeri de Defensa de la República a propòsit del terror aeri ha caigut exactament bé a Ginebra. Havíem dit en aquestes mateixes columnes: «Només serà possible acabar amb la barbàrie aèria més que en el cas que els atemptats contra les nostres ciutats tinguin una contrapartida. Només així serà possible posar el problema en termes verament polítics».

Aquestes paraules condicionaven de Ginebra estant l'acció de represàlies. No era el nostre objectiu tornar mal per mal. Un liberal ni ho pot imaginar tan sols. L'objectiu era permetre plantejar una política la qual havia d'obtenir que fes tornar un «bé» allò que era el «mal» inicial que els rebels fan a les poblacions no combatents.

La declaració del ministre de Defensa, que constata el fet de les nostres represàlies, pot obrir tot seguit el camí a una solució política i coincideix punt per punt amb aquelles condicions formulades de Ginebra estant. Els

rebels han respost intensificant el terror aeri. Aquesta nova prova de barbàrie no podia ésser prevista pel redactor d'aquella declaració oficial. Per tant, la intenció política de la represàlia i de la declaració resten en peu. Cal ara servir fins a les últimes conseqüències aquesta intenció política. En les hores greus que vivim no seria perdonable prendre posicions diplomàtiques sense claredat mental, sense prudència en l'estudi i fermesa en la concepció, ni seria tampoc permisible que els encarregats de desenvolupar les posicions polítiques pre-

ses ho fessin amb tebior o amb mediocritat.

Per la nostra banda, els simples ciutadans tenim el deure civil de creure en els nostres diplomàtics del ministeri d'Estat i en els que es troben a les principals ambaixades. La impaciència no ens és permesa. Cal a aquests homes un maneig de confiança, al límit del qual es troba l'èxit o la responsabilitat.

No és el moment d'ignorar quines són les instruccions del Govern de la República als seus ambaixadors en aquesta transcendental qüestió. Notem només que Alvarez del Vayo ha vingut a Ginebra contra allò que estava anunciant al començament de les reunions de la S. de N. L'esforç de la diplomàcia de la República s'ha de trobar, ho hem de creure, en plena acció des d'aviu, dilluns.

Mentrestant, els nostres avions resten als hangars amb els motors en marxa.

Nicolau M. RUBIO
Ginebra, 31 gener 1938.

LA RESPOSTA DELS ASSASSINS

Ha arribat la resposta. Ha arribat la resposta, per la via dels aires. Foren portadors d'ells uns miserables assassins. Venien muntats en ocells mecànics. Transportaven bombes explosives.

Era un radiant matí que anticipava la primavera mediterrània. El cel era blau. El sol brillava com un espill. Els ocells cantaven. Feren radiant celació les violetes als jardins. La naturalesa reia, indiferent a les maldats i misèries de la lamentable raça humana.

I tronaren sordament uns explosions i milers d'ulls esbalats i atònits miraren l'altura. I veieren com voltava sobre la ciutat la mort... La mort empavonada. La mort negra i sinistra. La mort d'escarts i aguts perfils. La mort que havia arribat silenciosa, insospitada, tàcita, baixant dels espais lluminosos per a segar amb la seva daga vides en flor.

Si, així havien respost els miserables la nota «gallarda, valenta, generosa, humanitària, del nostre ministre de la Defensa Nacional. Però aquesta nota ha estat llegida i escoltada, no solament a Espanya, a les dues Espanyes, sinó a la resta del món. La seva sincera eloqüència, la seva claredat magnífica, la seva intenció noble, foren apreciades per pobles i Governos. I uns i altres pogueren veure la distància que se separa els espanyols genuïns, defensors de la seva llibertat i independència, dels vils traidors que vengueren la seva pàtria a l'estranger, perquè no podien vèncer i encadenar un poble que vol, sap i pot ésser lliure i amo del seu desenvolupament.

D'un costat cavalleritat, humanitat, compassió per als no combatents, escrupolós respecte a les convencions de Ginebra i de la Haya i al Dret de Gents. De l'altre, freda ferotgia calculadora, bestial apatècia de sang innocent, odi bàrbar i fratricida al compatriota, submissió vilana a l'amo exòtic, que ordena i exigeix.

Dues causes. Dues ideologies col·lectives. Dos mètodes. Dues moralitats. Tants diferents com el dia de la nit, com la foscor de la llum. Matem, matem i matem... Els cadàvers que deixaren enrera, escalonant el seu sagunt camí de botxins implacables, bastarien per a aixecar dotzenes de piràmides com les que va aixecar Tàmerlan en els deserts asiàtics. Aquests monstres amb figura humana que són Franco, Yagüe, Quirós, Mordocari, Varela, Casteljón, Dávila, Aranda, Anido i llurs imitadors civils del Requeté i de Falange han jurat l'extermini dels espanyols pel fet que aquests no volen deixar-se tyrantitzar ni saquejar per ells. «Vençer a Espanya encara que hagi de destruir la meitat d'ella», va dir Franco, l'estiu del 1936, a un corresponent del «Daily Chronicle». I compleix el seu programa al peu de la lletra. Ningú no pot enganyar-se.

Però, la que així ho volen, la Llei de Taló els serà aplicada a la rera-guarda. Uil per uil, dent per dent, vida per vida. D'ells serà la responsabilitat davant la Història...

Fraserologia...

«Ara, Alemanya és més formosa i els seus habitants més felïços», ha dit Goebbels

Si poguessin parlar els camps de concentració i les presons!

Berlin, 30. — Com estava anunciat, Goebbels ha pronunciat un discurs davant del micròfon de la ràdio, amb motiu de l'aniversari de la pujada al poder dels nacionalsocialistes.

Goebbels ha fet història dels fets més destacats d'aquest període de la història alemanya, i ha dit que la finalitat principal que s'havia proposat els nazis era «aconseguir la unitat del poble alemany, amb la qual cosa el Reich tornaria a ésser fort i potent, i es restabliria el seu honor, el seu prestigi i la seva glòria».

Goebbels afegí que en els darrers cinc anys aquestes finalitats havien estat aconseguint i tornant a ésser Alemanya una gran potència que dona al poble pa i treball.

Acabà dient que ara Alemanya és més formosa i els seus habitants més felïços, i exhortà les joventuts a continuar aprenent, treballant i essent fortes.

Es reuneix, a Ginebra, el Comitè dels 28

El delegat suec de nana que l'aplicació de l'article 16 no sigui obligatòria

Ginebra, 31. — Sota la presidència del delegat belga, s'ha reunit aquest matí el Comitè dels 28.

Entre els diversos delegats que han fet ús de la paraula, figuren el delegat suec, senyor Undén, el qual ha demanat que l'aplicació de les sancions previstes en l'article 16 del Pacte no sigui obligatòria.

El delegat holandès ha expressat l'opinió que abans d'aplicar sancions als petits Estats, han d'aplicar-se primerament les grans potències i la pròpia Societat de Nacions.

L'exp osi ó de Segn i

CADAVERS IDENTIFICATS
Roma, 31. — Un comunicat oficial anuncia que en l'explosió de Segn i hagué d'uir morts ja identificats.

«Mentre repartíem joguines als nostres infants, els feixistes arribaren a sembrar metralla»

Una festa infantil en un matí clar. Al Cinema Coliseum es repartien joguines. Els infants somrient molt; mons de colors es desenvolupaven en llurs somnis. I es des-

pertaren de bon matí. No temien l'aigua freda i endinsaren en ella llurs cares. S'havia d'amar endreçada.

(SEQUEIX A LA PAG. 3)

«Una Catalunya que aparegui davant l'estranger amb el rostre polític i social d'E.R.C., serà més ben mirada, no ho dubteu, que una Catalunya amb el rostre que ha mostrat transitòriament en alguns períodes d'aquest any i mig de guerra»

VICENÇ BERNADES

A. ROVIRA I VIRGILI

ANTONI M.ª SBERT

Davant el
pròxim Ple
d'Esquerra
Republicana
de Catalunya

JAUME AIGUADER

J. QUERÓ MOLARES

MARTÍ BARRERÓ

PARLEN ELS HOMES DE LA DEMOCRACIA CATALANA

“CAL QUE HOM FACI COMPENDRE ALS OBRERS LA TASCA DISSOLVENT QUE REPRESENTA LA MANCA DE RENDIMENT EN LA PRODUCCIO” — (Vicenç Bernades)

Vicenç Bernades comença a dir que les circumstàncies actuals han fet que l'obra d'E. R. de C. a l'Ajuntament s'hagi hagut de limitar a una obra de col·laboració precisa i determinada amb elements de diverses ideologies.

El 20 de juliol sorprenentment tots els homes d'E. R. de C. al seu lloc. Estaven treballant i continuaven treballant en silenci. Gràcies a aquest treball silencios i constant, hem mantingut el pavelló de la ciutat al lloc digne que li corresponia.

Quan es constitueixen els Municipis — diu Bernades — amb l'aportació de tots els grups antifascistes, és a dir, quan E. R. de C. passava a compartir la responsabilitat del govern de la ciutat amb les altres organitzacions polítiques i sindicals, ningú no li podia llançar en cara d'haver abandonat ni per un sol moment els seus interessos que li havien estat confiats. De nosaltres ningú no podrà dir, sense mancar a la veritat, que la vida municipal s'hagués estrocat ni que haguessim frenat el ritme revolucionari del moment.

Tant de tot, i sobretot els que més criden, poguessin dir igual que els que sempre es mouen per un espècie d'espert, partidista o per pura demagogia verbalista, poguessin presentar la partida de realitat concreta, com podem fer nosaltres. Bernades parla de la situació en què calgueren les finances municipals. En lloc de fer demagogia, els homes d'E. R. de C. cercaren solucions.

Hem refet — diu Bernades — els mitjans de recaptació de la Hisenda municipal, i hem passat de les 100.000 pessetes diàries del mes de gener a 282.000 diàries en el mes de desembre, o sigui més del doble en l'espai de dotze mesos.

Hem mantingut un pla de pagaments en xifra prou considerable, com és la de 121 milions de pessetes aquest any passat, contra 128 milions l'any 1935, deducció feta de les obligacions del Deute. «Qui pot tirar-nos res en cara, doncs?»

«Però on són els projectes, les iniciatives, els mitjans per a fomentar els ingressos, que no hagin sortit de l'Esquerra? Si n'hi ha hagut un, o almenys això s'ho creuen, la municipalització de l'estatge, però en forma tan absurda que hem volgut servir el Municipi de tapadora per un llurament de totes les línies a les organitzacions sindicals. Quan aixafats per la superioritat numèrica dels vots, hauríem hagut de cedir, varem fer saber en correspondència als seus dirigents que no podíem fer més que consentir, encara que fos amb la nostra inhibició d'intervenció, ens retiràrem de l'Ajuntament».

L'orador es refereix a altres qüestions, en les quals els fets han donat tota la raó a la política municipal portada a terme pels consellers d'E. R. de C.

Bernades es refereix detalladament a diversos assumptes municipals, en els quals han intentat fer blanc contra l'Esquerra aquells que no han aprofitat cap solució. En la hisenda, en el problema burocràtic. En aquest darrer aspecte, arran de la sublevació dels cossos d'antics militars de les Brigades Lliures i de la OEDA, segons prova que podem presentar.

L'orador passa a referir-se, per exemple, a les obres públiques que es pugen i no es veuen. Aduuix una sèrie de dades demostratives de l'escàs rendiment que ha donat el ram de la construcció.

Bernades subratlla les obres mu-

nicipals actualment començades i que l'Ajuntament espera amb delit de lluitar totalment executades a la ciutat, i el pressupost de les quals puja a un total de 52 milions de pessetes en xifres rodones.

Ningú no dirà que per la nostra part n'hem adoptat una actitud contemplativa. El que succeeix és que no se'ns ha correspost al sacrifici efectuat. No podem fer altra cosa nosaltres que incitar a qui correspongui a l'ingrés moral per a fer comprendre als obrers la tasca dissolvent que representa la manca de rendiment en la producció.

Quan existeix una compenetració mútua es realitza una obra perfecta. Així ha passat en la Comissió de Sanitat i així ha passat en la concentració que representen els nous Tallers Municipals.

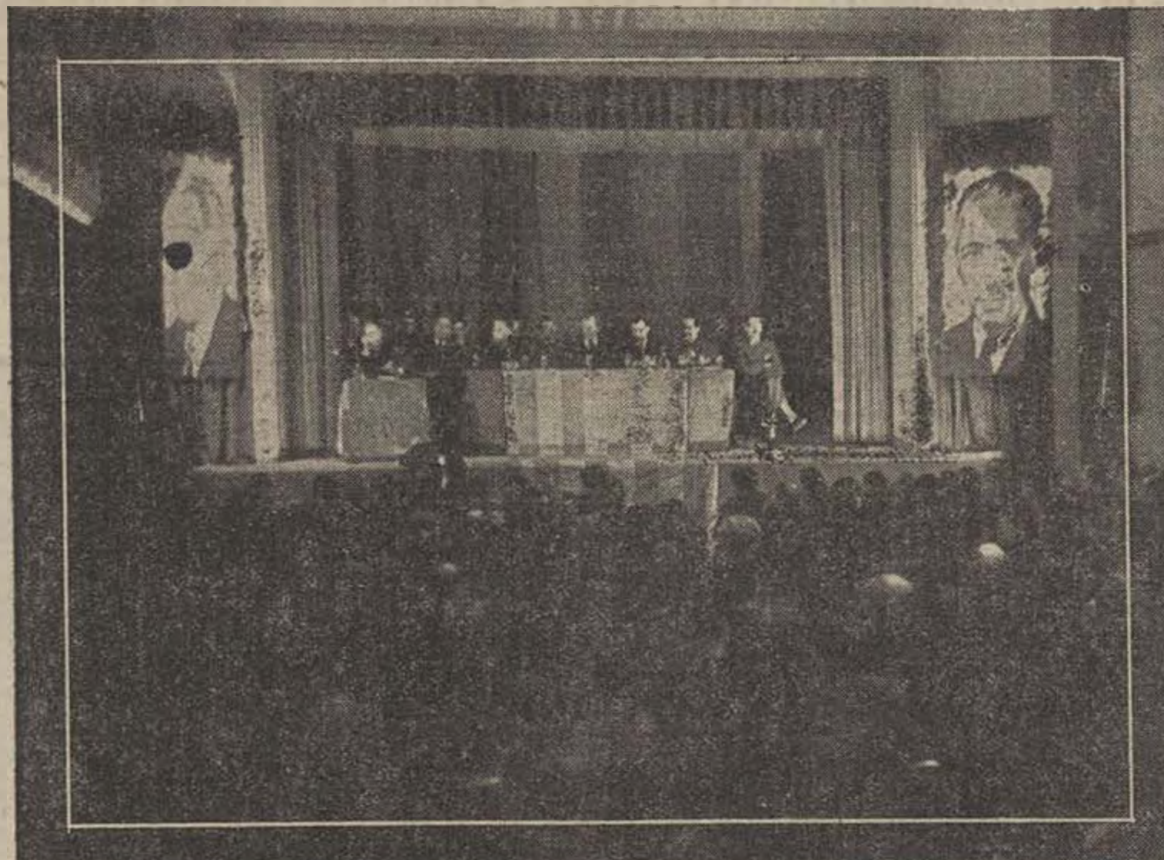
L'orador seguidament passa a referir-se a dos grans problemes que avui té plantejats l'Ajuntament: els refugiats i l'escolar. Faria de la necessitat de crear cantines escolars i de guarderies per a infants.

En arribar a Bernades proclama: «Si l'Ajuntament vol fer front encara que sigui mitjançant a la situació que se li presenta, no té altre remei que anar reforçant els seus ingressos, i la se sap que una política d'incrementació d'ingressos equival a adoptar mesures fiscals, i que això sempre és presta a ésser combatut i a ésser censurat. Cal, doncs, no sols obtenir la col·laboració ciutadana, sinó que és d'exigir la compenetració sincera i lleial de tots els sectors que integren el Municipi».

E. R. de C. podria cercar consellers més còmodes, menys ingrates. Però el patriotisme dels seus homes, l'obligà precisament a acceptar les càrregues més dures. Amb la seva presència volen evitar els escàndols d'una política còmoda i confusional.

Avui — afirma Bernades — ja comencem a tocar les conseqüències d'aquest desgavell administratiu. Amb pretexts fútils i ridículs hom s'ha anat oposant al pagament de la part de cupó municipal que nosaltres hem sostingut sempre que era necessari i imprescindible. I la fèiem, no sols perquè així defensàvem el petit estalvi català que troba interès en el crèdit municipal de Barcelona, sinó també perquè varem veure que a no tardar l'Ajuntament hauria de recórrer a una operació de crèdit. Aquesta confiança no la podem demanar avui al públic barceloní, després de 18 mesos de no haver trobat una solució satisfactoria al pagament dels interessos municipals per culpa dels obstacles que se'ns han posat, i, en canvi, hem de veure com molt aviat el Govern central farà una crida a tot el poble antifascista perquè contribueixi a un emprèstit que serà el de la victòria, i estic segur que el Govern de la República rebrà l'aportació de l'estalvi barceloní. No em sap pas greu, molt al contrari; però cal pensar que molts dels que aniran a contribuir a l'emprèstit de la Victòria haurien vingut a aportar el seu petit diner a l'Ajuntament de Barcelona, que era també contribuïent a la victòria amb l'alcalde del feixisme. Però els que s'han dedicat a segar totes les deus per on es distribuïa l'estalvi que permetia el desenvolupament de la gran Barcelona, tampoc es donaran per vençuts; continuaran escrivint i parlant de plans més o menys fantàstics. El que no faran és cap obra constructiva, a ben segur».

Les darreres paraules de Bernades, les quals expressaren la seva fe en la victòria, deguda en gran part a l'honestat i al patriotisme dels homes d'E. R. de C., foren subratllades amb una gran ovació.

Aspecte que presentava la sala del Casal de l'Esquerra de l'Eixample durant la sessió preparatòria (P. F.)

Esquerra Republicana de Catalunya, el gran partit de la democràcia catalana, fixà ahir, en la sessió preparatòria del Ple del Partit, els seus punts de vista sobre els problemes palpitants de la política i de l'economia del nostre país.

Personalitats d'entre les més destacades de la política catalana vinculada en els postulats, ara més que mai actuals, d'Esquerra Republicana, exposaren davant d'un auditori integrat per dirigents i militants de responsabilitat política, l'obra fecunda i constructiva realitzada pel partit liberal i democràtic dels catalans i assenyalaren el camí a seguir perquè aquella obra sigui prosseguida i enrobustida sota un règim de democràcia i de respecte a les realitats de la nova Catalunya sorgida el 19 de juliol.

Els discursos pronunciats per homes rellevants d'Esquerra Republicana són l'expressió genuïna de la voluntat i del sentit de la gran majoria de catalans, que volen bastir enmig dels trasbalsos de la guerra, una pàtria ben catalana, ben liberal i ben democràtica, puix que és solament sota aquest clima de convivència que Catalunya sabrà ésser l'avanzada hispanica de la civilització, de la cultura i de la justícia social.

ELS ASSISTENTS A L'ACTE

Es impossible, puix que es trobaven presents homes directius de seixanta-set Centres i Comitès de Districte de Barcelona, esmentar tots els assistents a l'acte. Destacarem, però, que hi havia, ultra els oradors, el President del Parlament català, senyor Joan Casanoves; el conseller de Cultura, senyor Pi i Sunyer; l'alcalde de Barcelona, senyor Hilari Salvador; el sots-secretari de la Presidència i diputat, senyor Rouret; el director general de Sanitat, senyor Saurer; els diputats senyors Soler i Bru, Soler i Pla i Fontbernat; els consellers municipals senyors Oliva, Arís i Pla; els senyors Altaba, Aroles, Liardent, Ramonet, Duran i Guàrdia, Pons, Navarro, Duran, Garcia, els comissaris Bombi i Garcia, el secretari general de les J.E.R.E.C., senyor Canadell, etc.

A l'escenari, amb els oradors, ultra Miquel Guinart, que presidia, hi havia els companys del Comitè i Consell de la Federació Boronàt, Pons, Alcrudo, Hernández.

“LA SORT DE CATALUNYA I DE LA REPUBLICA VA LLIGADA A LA DE LES POTENCIES DEMOCRATIQUEQUES” — (A. Rovira i Virgili)

Rovira i Virgili comença dient que la situació política internacional pot ésser examinada, per un català, des de dos punts de vista: com a pàtria de Catalunya i com a ciutadà de la República.

Com a catalans nacionals, que són aquells que tenen la plenitud de la consciència catalana, la política internacional ens interessa sobretot en allò que afecta a la llibertat dels pobles i que per tant pot repercutir sobre l'evolució i l'esdevenidor de Catalunya. Hem de posar, doncs, la nostra simpatia en aquell grup de potències on predomina l'amor a les llibertats col·lectives, on es drets nacionals i lingüístics són més respectats, on el sentiment nacional no

revesteix el caràcter exclusiu de l'egoisme ni el caràcter absorbent de l'imperialisme, ans bé es situa dins el marc d'un principi general aplicable a les altres nacions.

Rovira i Virgili, a continuació, estableix la diferència entre el nacionalisme egoístic i agressiu i el nacionalisme liberal i humà.

El clima d'Europa — diu l'orador — ha determinat sovint els fets cabdals de la nostra història internacional. A Europa, els problemes nacionals que abans de la guerra eren problemes d'indiferència o d'autonomia, ara són principalment problemes de minoria, de tractat de frontera.

Així mateix diré que de t i a aquell regle de germanes al·liberades que Catalunya creia tenir a Europa, ho n'ha vingut, amb l'excepció de Txecoslovàquia, la més minúscula prova de consideració, d'afecte o de compassió. Els fets provenen, però, d'un cop d'indiferència, d'autonomia, ara són principalment problemes de minoria, de tractat de frontera.

La República no va corregir, en aquest aspecte, les falles de la monarquia. En algun cas, les va agreujar, com per exemple en la representació d'Anglaterra a l'estranger, per la qual va nomenar alguns noms il·lustres en altres activitats, però que, políticament, no han tingut ni la virtut de la fidelitat.

Dins el període de la guerra ni ha hagut una època de màxima activitat, que correspon al temps que ocupà el Ministeri d'Estat el senyor Alvarez del Vayo.

Rovira i Virgili fa un elogi de les qualitats d'aquell, però observa que entre les qualitats del senyor Alvarez del Vayo i la trista realitat internacional en què es trobava la Re-

Catalunya — afirma l'orador — ha de fer internacionalment la política dels seus alts interessos, permanents i vitals. No hem de sacrificar les nostres amistats a les tendències sentimentals que sovint ens fan quedar malament.

ELS PAISOS AMICS

Les simpaties dels catalans, encara que vagin barrejades i recança, han d'ésser principalment per França i per Anglaterra, però dins els límits de la reciprocitat. Els nostres interessos morals i materials coincideixen amb els seus. Estem ben segurs que amb una França i una Anglaterra vençudes, Catalunya seria vençuda en absolut; més encara esclafada i esborrada de la faç del món.

Totes les guerres nacionals de Catalunya foren guerres internacionals, en les quals intervingué França i el desastre de totes elles fou condicionat per la posició de França.

Els catalans — proclama Rovira i Virgili — hem de cultivar les nostres amistats exteriorment, i d'evitar les enemistats i hem de procurar no exasperar més, en allò que de nosaltres depengui, les enemistats o oposicions ja existents.

I, en un passatge que és aclamat pel públic, l'orador diu: «Catalunya, territorialment petita; Catalunya, desproveïda dels recursos poderosos que té un Estat, ha de fer un en les seves relacions exteriors, del seu esforç de treball, dels seus valors espirituals, de la seva obra de cultura, de la seva ideologia liberal, democràtica i profundament universal. Una Catalunya que aparegui davant l'estranger amb el rostre polític i social de l'Esquerra Republicana de Catalunya, serà més ben mirada, no ho dubteu, que una Catalunya amb el rostre que ha mostrat transitòriament en alguns períodes d'aquest any i mig de guerra».

DES DEL PUNT DE VISTA REPUBLICA

Immediatament, Rovira i Virgili passa a examinar la situació internacional des del punt de vista de la conveniència que Espanya tingui una política internacional. Aci hi havia precisament la transició de no tenir cap política internacional. En l'edat contemporània aquesta falla s'ha accentuat.

La República no va corregir, en aquest aspecte, les falles de la monarquia. En algun cas, les va agreujar, com per exemple en la representació d'Anglaterra a l'estranger, per la qual va nomenar alguns noms il·lustres en altres activitats, però que, políticament, no han tingut ni la virtut de la fidelitat.

Dins el període de la guerra ni ha hagut una època de màxima activitat, que correspon al temps que ocupà el Ministeri d'Estat el senyor Alvarez del Vayo.

Rovira i Virgili fa un elogi de les qualitats d'aquell, però observa que entre les qualitats del senyor Alvarez del Vayo i la trista realitat internacional en què es trobava la Re-

pública, hi havia un fort desnivell i l'activitat del ministre de Vayo donar el rendiment que en altres circumstàncies hauria pogut donar. El senyor Alvarez del Vayo, simplificant per l'altaveu que és la Societat de Nacions, llenguatge ple de pasid noble i de raó, però que no corresponia a l'ambient d'aquella hora.

POLITICA DE SOBRIETAT

Rovira i Virgili reconeix que, amb el senyor Negrín, la política internacional de la República s'ha fet més reservada, probablement més cauta. Però no sembla que hagi trobat encara la via diplomàtica definitiva.

La República ha de fer una política de sobrietat — proclama l'orador —. La República ha d'anar de fet, més amb actes que amb paraules, més amb decrets que amb resolucions, més amb decisions que amb frases. Els errors i les dissorts dels primers temps de la guerra. Ha de tenir més punt a resoldre a favor seu les noves qüestions plantejades a Ginebra, a París i a Londres, que a retreure els greuges i l'abandonament, de què ha estat objecte en qüestions passades. Ha de pensar que, amb llurs greuges i les seves noves ocasions que demana — potser un demà que no és lluny — faran recular els agressors. Ha de tenir en compte que la URSS, per a la qual hem de tenir un respecte profund i inesborrable, ja fa per nosaltres tot el que pot i que d'ací endavant l'actitud decisiva és la franco anglesa. L'ajut complet de la URSS a la coalició antifeixista és segur, i molt probable el dels Estats Units. Amb aquestes quatre potències — Anglaterra, França, l'Estat Unit i URSS — la futura col·lecció tindrà assegurada la victòria ràpida i total.

LA PERSPECTIVA DE L'ESDEVENIDOR

Rovira i Virgili passa a examinar la perspectiva que té l'esdevenidor. En una hora pau o en una nova guerra, la sort de Catalunya i de la República va lligada a la de les potències democràtiques. Però la condició per a veure el nostre problema de veure i morir en l'època internacional és que arribi un moment en què el món entri per una de les dues vies que s'indiquen. Viure, resistir, vèncer — conclou l'orador — són les tres etapes de la República. Les tres etapes de la guerra. Al servei d'aquesta política finalitat hem de posar tota la nostra voluntat de catalans i de republicans. La nostra fe de republicans ha de ser la nostra fe de catalans. Amics: Salut i victòria! Una victòria que per ésser veritable ha de forjar la llibertat de Catalunya i ha d'assegurar el caràcter democràtic de la República Espanyola.

Una ovació llargueta coronà el magnífic i dens parlament d'Antoni Rovira i Virgili. I els comentaris entusiastes duraren tot com els aplaudiments.

“CATALUNYA HA ESTAT I ES UN FACTOR ESSENCIAL PER A GUANYAR LA GUERRA” — (A. M. Sbert)

Sobre política de la Generalitat, el conseller de Governació i Assistència Social, senyor Antoni M. Sbert.

Es hora encara d'insistir per a restablir la veritat: si la República no s'hagués hagut d'enfrontar amb les forces del Govern de Catalunya, que desteren fulminantment a traïdors investits, el poble no hauria pogut armar-se i Catalunya hauria caigut, com Saragossa, com La Corunya, com Sevilla, on el poble, les grans masses obreres sindicals, les que havien guanyat a les urnes electorals varen lluitar sense mitjans, i varen ésser enganyades i vençudes, perquè no tenien una força pública, una organització sòlida i un Govern ben a prop, al seu costat. I la victòria de Catalunya, recordem-ho, va ésser d'impuls definitiu, en aquella tarda del diumenge en la qual el general Godec estava presoner, al despatx del nostre President. I Lluís Com-

paria va tenir l'habilitat digna i clarivident, d'obtenir que parlés davant del nostre micròfon, escoltant aquell que per tot el món ha lluitat sempre contra la invasió i el complex d'una immensa massa ràpida i voluminosa per a ésser ràpidament adaptada als nostres cercles socials. Però l'esperit de Catalunya sobreviu a aquestes proves perquè l'anima popular és Catalunya, que aquestes economies Catalunya serà sempre Catalunya, una felip el Cinque i una primò de Felip, amb dictadura de dretes o d'esquerra, ni amb centralisme ni amb el terror Catalunya no serà mai vençuda i encara que fos vençuda, no laixaria més força que mai. Resumim breument la política de la Generalitat del 19 de juliol ençà. Testimoni d'aquesta política —